

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ**455** Фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларининг шакллари ва уларни тўлдириш бўйича қоидаларни тасдиқлаш тўғрисида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2009 йил
14 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2018*

(2010 йил 1 январдан кучга киради)

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органлари фаолиятини такомиллаштириш, иш сифатини яхшилаш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 27 августдаги 370-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тўғрисидаги низомга (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2003 й., 15-16-сон, 138-модда) асосан **буюраман**:

1. Қуйидагилар:

«Туғилганлик ҳақида далолатнома ёзувининг шакли» 1-иловага мувофиқ;

«Никоҳ тузилганлиги ҳақида далолатнома ёзувининг шакли» 2-иловага мувофиқ;

«Никоҳдан ажралганлик ҳақида далолатнома ёзувининг шакли» 3-иловага мувофиқ;

«Ўлим ҳақида далолатнома ёзувининг шакли» 4-иловага мувофиқ;

«Фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларини тўлдириш қоидалари» 5-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ давлат рўйхатига олинсин ва бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат кўмиталари ва идоралари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларининг Давлат реестрига тегишли ёзув киритилсин.

3. Қонун ҳужжатларини туркумлаш ва ҳуқуқий ахборот бошқармаси (Д. Саъдуллаев) ҳамда Нотариат, ФХДЁ ва адвокатура бошқармаси (Д. Якубова) ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжатни 10 кун муддат ичида барча манфаатдор шахсларга етказилишини ва «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами» — «Собрание законодательства Республики Узбекистан»да нашр этилишини таъминласин.

4. Нотариат, ФХДЁ ва адвокатура бошқармаси (Д. Якубова) 2009 йил ноябрь-декабрь ойларида ФХДЁ органлари ходимлари билан далолатнома ёзувларини тўғри тўлдириш масаласида семинар ўтказсин.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари 2009 йил якунига қадар тегишли шаҳарча, қишлоқ ва овуллардаги фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) билан далолатнома ёзувларини тўғри тўлдириш масаласида семинар машғулоти ўтказсин.

6. Ушбу буйруқ 2010 йил 1 январдан кучга кирази.

7. Мазкур буйруқ ижросини назорат қилиш вазир ўринбосари

Е. Канъазов зиммасига юклатилсин.

Вазир

Р. МУҲИТДИНОВ

Тошкент ш.,
2009 йил 14 октябрь,
229-мҳ-сон

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг
2009 йил 14 октябрдаги 229-мх-сон буйруғига
1-ИЛОВА

455-модда

ФХДЁ органи штампи

Туғилганлик ҳақида далолатнома ёзуви № _____

«_____» _____ й.

1. Фамилияси:		
2. Исми:		
3. Ота исми:		
4. Жинси эркак — 1 аёл — 2 номаълум — 3	5. Туғилган санаси ва вақти, вазни ва бўйи «_____» _____ й. _____ соат _____ дақиқа вазни _____ грамм бўйи _____ сантиметр	
6. Туғилган жойи:	давлат	вилоят, шаҳар
	туман, шаҳар	шаҳарча, қишлоқ, овул
Доимий рўйхатга қўйиладиган жойи:	давлат	вилоят, шаҳар
	туман,	шаҳар шаҳарча, қишлоқ, овул
7. Нечта бола туғилди	8. тирик — 1, ўлик — 2.	9. Онанинг нечанчи боласи
10. Тиббий маълумотнома _____ «_____» _____ й. (ким томонидан берилган)		
	Отаси	Онаси
11. Фамилияси		
12. Исми		
13. Ота исми		
14. Туғилган санаси	«_____» _____ й.	«_____» _____ й.
15. Миллати		
16. Фуқаролиги		

— 84 —

42 (386) -сон

17. Доимий яшаш жойи: давлат		
вилоят, шаҳар		
туман, шаҳар		
шаҳарча, қишлоқ, овул	кўчаси уй хонадон	кўчаси уй хонадон
18. Қаерда ва ким бўлиб ишлайди		
19. Маълумоти:	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3	умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6
	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3	умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6

20. Отаси ҳақида маълумотни ёзиш учун асос:

а) никоҳ қачон ва қаерда қайд этилган № | | | | | | | | | | «| | | |» | | | | | | | | | | й.
(д/ё рақами)

(Даллатнома ёзувини қайд этган органнинг номи тўлиқ кўрсатилсин)

б) оталикни белгилаш тўғрисида ариза № | | | | | | | | | | «| | | |» | | | | | | | | | | й.

в) онанинг аризаси № | | | | | | | | | | «| | | |» | | | | | | | | | | й., паспорт серия | | | | № | | | | | | | | | |
«| | | |» | | | | | | | | | | йил _____
(паспорт берган органнинг тўлиқ номи)

21. Ариза билан мурожаат қилган шахснинг Ф.И.О., манзили ва имзоси (алоқадорлиги)
22. Берилган гувоҳнома серияси №
23. Белгилар учун _____ _____ _____ _____ _____

Мухр ўрни

Мудир
(имзо, фамилия)

Иш юритувчи котиб
(имзо, фамилия)

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг
2009 йил 14 октябрдаги 229-мх-сон буйруғига
2-ИЛОВА

455-модда

ФХДЁ органи штамп

Никоҳ тузилганлиги ҳақида далолатнома ёзуви № _____

«____» _____ _____ й.

	Эр	Хотин
1. Никоҳгача фамилияси		
Никоҳдан кейинги фамилияси		
2. Исми		
3. Ота исми		
4. Туғилган санаси	«____» _____ _____ й.	«____» _____ _____ й.
5. Ёши	«____» ёшга тўлган.	«____» ёшга тўлган.
6. Туғилган жойи: давлат		
вилоят, шаҳар		
туман, шаҳар		
шаҳарча, қишлоқ, овул		
7. Миллати		
8. Фуқаролиги		
9. Қаерда ва ким бўлиб ишлайди		
10. Маълумоти	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3	умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6
11. Оилавий аҳволи:	никоҳда бўлмаган — 1, тул — 2, ажрашган — 3	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3
		умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6
		никоҳда бўлмаган — 1, бева — 2, ажрашган — 3

— 86 —

42 (386) -сон

12. Ажратилётган никоҳ № _____ «_____» _____ й. _____ қайд этилган

13. Далолатнома ёзуви учун асос:

а) эр-хотиннинг биргаликда «_____» _____ й. № _____ аризаси

б) _____
(суднинг тўлиқ номи)

«_____» _____ йилдаги никоҳдан ажратиш тўғрисидаги қарори.

в) _____
(суднинг тўлиқ номи)

«_____» _____ йилдаги фуқаро _____
(фамилияси, исми ва ота исми)

_____ бедарак йўқолган ёки муомалага лаёқатсиз деб топиш ҳақидаги қарори.

г) _____
(суднинг тўлиқ номи)

«_____» _____ йилдаги фуқаро _____
(фамилияси, исми ва ота исми)

_____ озодликдан маҳрум қилиш тўғрисидаги ҳукми.

14. 18 ёшга тўлмаган умумий болалари сони _____
(сўз билан)

15. Ундирилган давлат божи суммаси ва тўланганлиги тўғрисида белги	Сўм _____ патта № _____ «_____» _____ й.	Сўм _____ патта № _____ «_____» _____ й.
16. Шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар (серияси, рақами, қачон, ким томонидан берилган)	_____ № _____ «_____» _____ й.	_____ № _____ «_____» _____ й.
17. Ажралувчилар имзоси		
18. Берилган гувоҳнома	серияси № _____	серияси № _____
19. Белгилар учун	_____	_____

Муҳр ўрни

Мудир
(имзо, фамилия)

Иш юритувчи котиб
(имзо, фамилия)

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг
2009 йил 14 октябрдаги 229-мх-сон буйруғига
3-ИЛОВА

455-модда

ФХДЁ органи штампи

Никоҳдан ажралганлик ҳақида далолатнома ёзуви № _____
«_____» _____ _____ й.

	Эр	Хотин
1. Никоҳдан ажралгунга қадар фамилияси		
Никоҳдан ажралгандан кейинги фамилияси		
2. Исми		
3. Ота исми		
4. Тугилган санаси	«_____» _____ й.	«_____» _____ й.
5. Ёши	«_____» ёшда	«_____» ёшда
6. Миллати		
7. Фуқаролиги		
8. Доимий яшаш жойи: давлат		
вилоят, шаҳар		
туман, шаҳар		
шаҳарча, қишлоқ, овул		
манзил	кўчаси _____ уй _____ хонадон	кўчаси _____ уй _____ хонадон
9. Қарда ва ким бўлиб ишлайди		
10. Маълумоти	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3 умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6	олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-хунар — 3, умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6
11. Нечанчи никоҳи	биринчи — 1, иккинчи — 2, учинчи ва ундан ортиқ — 3	биринчи — 1, иккинчи — 2, учинчи ва ундан ортиқ — 3

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўғрисида, 2009 й.

— 88 —

42 (386) -сон

12. Умумий фарзандлар тўғрисида маълумот: _____		
Эр		Хотин
13. Доимий яшаш жойи:		
давлат		
вилоят, шаҳар		
туман, шаҳар		
шаҳарча, қишлоқ, овул		
манзил	кўчаси _____ уй _____ хонадон	кўчаси _____ уй _____ хонадон
14. Тақдим этилган ҳужжатлар (шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар: серияси, рақами, қачон ва ким томонидан берилган)	_____ _____ _____	_____ _____ _____
15. Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 16-моддаси билан таништирилдик. Никоҳ тузишимизга монелик қиладиган ҳолатлар йўқ. Никоҳ тузиш тартиби ва шартлари билан танишмиз. Никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатларни яширганлигимиз учун жавобгарлик ҳақида огоҳлантирилдик. Бир-биримизнинг соғлигимиз ва оилавий аҳволимиз тўғрисида маълумотга эгамиз. Бизга келажакда эр-хотин ва ота-она сифатида ҳуқуқ ва бурчларимиз тушунтирилди. Никоҳ тузишга ўзаро розилигимизни билдирамиз.		
16. Никоҳга кирувчиларнинг никоҳгача фамилияси ва имзоси	_____ (фамилия) _____ (имзо)	_____ (фамилия) _____ (имзо)
17. Гувоҳларнинг фамилияси ва имзоси	_____ (фамилия) _____ (имзо)	_____ (фамилия) _____ (имзо)
18. Берилган гувоҳнома серияси _____ № _____		
19. Белгилар учун _____ _____ _____		

Мухр ўрни

Мудир
(имзо, фамилия)

Иш юритувчи котиб
(имзо, фамилия)

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг
2009 йил 14 октябрдаги 229-мх-сон буйруғига
4-ИЛОВА

ФХДЁ органи штампи

Ўлим ҳақида далолатнома ёзуви № _____
«_____» _____ й.

1. Фамилияси	5*. Миллати
2. Исми	6. Фуқаролиги
3. Ота исми	7. Ўлган вақти «_____» _____ й.
4. Жинси эркак — 1, аёл — 2	
8. Ўлган жойи: _____ давлат _____ вилоят, шаҳар _____ туман, шаҳар _____ шаҳарча, қишлоқ, овул	
9. Ўлимнинг сабаби:	
10*. Туғилган санаси ва жойи «_____» _____ й. _____ давлат _____ вилоят, шаҳар _____ туман, шаҳар _____ шаҳарча, қишлоқ, овул	
11*. Яшаган жойи (манзили) ва шахсини тасдиқловчи маълумотлар: давлат _____ вилоят, шаҳар _____ туман, шаҳар _____ шаҳарча, қишлоқ, овул _____ кўчаси _____ уй _____ хонадон паспорт серияси _____ рақами _____ «_____» _____ й. _____ (қачон ва ким томонидан берилган) туғилганлик ҳақида гувоҳнома серияси _____ рақами _____ д/ё № _____ (16 ёшга тўлмаган фуқароларнинг)	

(қачон ва ким томонидан берилган)			
Ёши: ёшда	Бир ёшгача вафот этган бола ой кун	Нечанчи боласи	Онанинг ёши ёшда
12.* Оилавий аҳволи: никоҳда бўлган — 1 никоҳда бўлмаган — 2 бева (тул) — 3 ажрашган — 4			
13. Иш жойи (қаерда ва ким бўлиб ишлаган): _____ _____			
14.* Маълумоти: олий — 1 тўлиқсиз олий — 2 ўрта махсус, касб-ҳунар — 3 умумий ўрта — 4 тўлиқсиз ўрта — 5 маълумотсиз — 6			

15. Ўлимни тасдиқловчи ҳужжатлар:

(ҳужжатнинг номи)

а) ўлим ҳақида тиббий гувоҳнома рақами ва берилган санаси № | | | | | | | | | | «| | | |» | | | | | | | | й.

(ҳужжатни берган тиббиёт муассасаси номи ва шифокорнинг Ф.И.О.)

б) суднинг фуқарони вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги қарори _____

«| | | |» | | | | | | | | | | й.

(суднинг номи ва қарорнинг санаси)

16. Ариза билан муրожаат этган шахснинг Ф.И.О, манзили ёки ўлим ҳақида ариза берган муассасанинг номи ва манзили _____

17. Берилган гувоҳнома   серияси _____ № | | | | | | | | | |

18. Қабристонга ва сугурта кассасига топшириш учун маълумотномаларни олганлик тўғрисида белги _____
(имзо)

19. Белгилар учун _____
_____

*Бир ёшгача боланинг ўлими ҳақидаги далолатнома ёзувининг 5, 10, 11, 12, 14-бандлари она тўғрисидаги маълумотлар асосида тўлдирилади.

Муҳр ўрни

Мудир
(имзо, фамилия)

Иш юритувчи котиб
(имзо, фамилия)

Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирининг 2009 йил 14 октябрдаги
229-мх-сон буйруғига
5-ИЛОВА

Фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларини тўлдириш ҚОИДАЛАРИ

Мазкур Қоидалар фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларини (бундан кейинги ўринларда далолатнома ёзувлари деб юритилади) тўлдириш тартибини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Далолатнома ёзувлари икки нусхада тузилади.

Далолатнома ёзувларининг ҳар бир тури ҳар йилнинг 1 январидан 31 декабригача тартиб билан кетма-кет рақамланади.

2. Далолатнома ёзувлари давлат тилида тушунарли ва чиройли дастхат билан ёки компьютер орқали тўлдирилади. Далолатнома ёзувлари стандарт варақда (A4 форматдаги қоғоз) ҳар бир бет ҳошияси: юқоридан ва пастдан 2 см, чапдан ва ўнгдан 3 см бўлиши лозим.

3. Далолатнома ёзувларининг барча устунлари қисқартиришларсиз ва тўлиқ (умумий қабул қилинганларидан ташқари) тўлдирилиши керак. Далолатнома ёзувларини дастхат билан тўлдиришда сиёҳ ранг ишлатилиши лозим.

Далолатнома ёзувлари хатосиз тўлдирилади. Улардаги сўзларни бўйлаб, ўчириш ва чизиш йўли билан тузатиш ман этилади.

4. Далолатнома ёзувлари рақами катакчаларига далолатнома ёзувининг рақами ёзилади. Уни қайд этиш куни, йили рақам билан ойи эса, сўзлар билан тўлдирилади ва фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органининг (бундан кейинги ўринларда ФХДЁ органи деб юритилади) штампни қўйилади.

5. Далолатнома ёзувларининг «Туғилган жойи», «Доимий яшаш жойи», «Ўлган жойи» устунларидаги «давлат», «вилоят, шаҳар», «туман, шаҳар», «шаҳарча, қишлоқ, овул» номлари тўлиқ ёзилади.

Масалан: «давлат» устунига Ўзбекистон Республикаси, Россия Федерацияси, Буюк Британия, Туркия.

Тегишлилигига қараб «вилоят, шаҳар», «туман, шаҳар» ва «шаҳарча, қишлоқ, овул» сўзларидан бирининг таги чизилади.

Масалан: Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек «туман, шаҳар» ёки Самарқанд «вилоят», Каттақўрғон «туман, шаҳар», Чимбой «қишлоқ, овул».

6. Далолатнома ёзувларидаги «Туғилган санаси» устунини фуқароларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари асосида тўлдирилади. Кун, ой ва йил рақам билан ёзилади.

7. Далолатнома ёзувларининг «Миллати» устуни шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар асосида тўлдирилади.

Чет эл фуқароларига нисбатан далолатнома ёзувлари қайд этилаётганда миллатидан ташқари қайси давлат фуқароси эканлиги ҳам кўрсатилади. Миллати ҳақида маълумот бўлмаган тақдирда фуқаролиги тўғрисидаги маълумот ёзилади.

8. Далолатнома ёзувларининг «Фуқаролиги» устунига қайси давлат фуқаролигига мансублиги кўрсатилади. Шахснинг фуқаролиги бўлмаса, мазкур устунга «фуқаролиги йўқ» деб ёзиб қўйилади.

9. Далолатнома ёзувларининг «Қаерда ва ким бўлиб ишлайди» устунига корхона, муассаса ва ташкилотнинг тўлиқ номи ҳамда лавозими кўрсатилади.

Масалан: Молия вазирлигида бўлим бошлиғи, Тошкент давлат юридик институтида талаба, яқка тадбиркор ёки уй бекаси.

Ёшга доир пенсияда бўлган шахсларга нисбатан «пенсионер», ҳарбий хизматчиларга нисбатан «ҳарбий хизматчи» деб ёзиб қўйилади. Ногиронлик пенсиясидаги шахсларга нисбатан «пенсионер» деб, қайси гуруҳ ногиронлиги кўрсатилади.

10. Далолатнома ёзувларидаги «Маълумоти» устуни ариза берувчининг кўрсатмаси асосида тўлдирилади.

Олий таълим муассасасини тугатган шахслар учун «олий», олий таълим муассасасини тугатмаган шахслар учун «тўлиқсиз олий», академик лицей ёки касб-ҳунар коллежини тугатган шахслар учун «ўрта махсус, касб-ҳунар», умумий ўрта таълим муассасасини (I — IX синфлар) тугатган шахслар учун «умумий ўрта», умумий ўрта таълим муассасасини тугатмаган шахслар учун «тўлиқсиз ўрта» ва маълумоти бўлмаган шахслар учун «маълумотсиз» сўзларининг таги чизилади.

11. Далолатнома ёзувларидаги «Берилган гувоҳнома» устунига берилган гербли гувоҳноманинг серияси ва рақами ёзилади.

12. Далолатнома ёзувларидаги «Белгилар учун» устунига тақрорий берилган гувоҳноманинг серияси, рақами, берилган кун, ой ва йил ҳамда гувоҳнома берган ФХДЁ органи ходимининг фамилияси ёзилиб, имзоланади.

13. Агар далолатнома ёзувига ўзгартириш, тузатиш, қўшимчалар киритилганда кун, ой, йил ёзилади ҳамда далолатнома ёзувининг қайси устунларига ва қандай асосга кўра киритилганлиги изоҳланиб, берилган гувоҳноманинг серияси ва рақами кўрсатилади.

Ўзгартириш, тузатиш, қўшимча киритган ФХДЁ органи ходимининг фамилияси ёзилиб, имзоланади ва муҳрланади.

14. Далолатнома ёзуви тўлдирилгандан сўнг ФХДЁ органи мудир ва иш юритувчи котиб томонидан уларнинг фамилиялари ёзилиб имзоланади ва гербли муҳр билан тасдиқланади.

II. Туғилганлик ҳақидаги далолатнома ёзувининг тўлдирилиши

15. 1 — 3-устунларда туғилган боланинг фамилияси, исми, ота исми ёзилади.

16. 4-«Жинси» устунда тегишлилигига қараб «эркак», «аёл» ёки «номаълум» сўзларидан бирининг таги чизилади.

17. 5-«Туғилган санаси, вақти, вазни ва бўйи» устунда боланинг туғилган куни, ойи, йили, соати ва дақиқаси рақам билан ёзилади, вазни ва бўйи тиббиёт маълумотномаси асосида тўлдирилади.

6-устуннинг «Доимий рўйхатга қуйиладиган жойи» қатори мазкур Қоидаларнинг 5-бандига мувофиқ (ота ёки онанинг оғзаки кўрсатмасига асосан) тўлдирилади.

18. 7-«Нечта бола туғилди» устунда туғилган боланинг (болаларнинг) сони рақам билан ёзилади. Агар она кўп ҳомилали бўлса, унда тирик туғилган болаларнинг сони ёзилади.

19. 8-устунда «тирик» ёки «ўлик» сўзларидан бирининг таги чизилади. Биттадан ортиқ туғилган болалардан бири ўлик, қолгани тирик бўлса, ҳар бир болага алоҳида далолатнома ёзуви қайд этилади ва далолатнома ёзуви рақами чизиқча орқали, яъни қуйидаги тартибда кўрсатилади.

Масалан, д/ё № 252 билан Ҳасан (тирик), д/ё № 252/253 билан Ҳусан (ўлик).

20. 9-«онанинг нечанчи боласи» устунда онанинг илгари туғилган болалари ва вафот этган болалари ҳам ҳисобга киритилиб, рақам билан ёзилади. Ўлик туғилганлар ҳисобга киритилмайди. Иккита ёки ундан ортиқ болалар туғилганда далолатнома ёзувлари тартиб билан рўйхатга олинади.

21. 10-«Тиббий маълумотнома» устунда тиббий маълумотноманинг рақами, берилган куни, ой ва йили рақам билан ёзилади.

Тиббий маълумотнома берган тиббиёт муассасасининг номи тўлиқ ёзилади.

Масалан: № 15; 10.03.2007 й., Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек туман 6-сонли акушерлик комплекси (мажмуаси).

22. 11 — 17, 20-устунлар қонуний никоҳда турган ота-онадан туғилган бола ота-онасининг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар (паспорт, ҳарбий гувоҳнома) ва никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома асосида, никоҳ тузилганлиги ҳақидаги гувоҳнома тақдим этилмаганда аввалги болаларининг туғилганлиги тўғрисидаги далолатнома ёзувлари асосида тўлдирилади.

Ота-оналардан бирининг шахсини тасдиқловчи ҳужжати бўлмаган ҳолларда ФХДЁ органи туғилганликни қайд этишни рад қилиши мумкин эмас.

23. Бола ёлғиз (никоҳда бўлмаган) онадан туғилганида ота устунини онанинг кўрсатмасига асосан тўлдирилади.

Агар ота-оналари ўртасида никоҳ қайд этилмаган бўлса (туғилганликни қайд этишда отаси иштирок этмаган тақдирда) боланинг отаси ҳақидаги ёзув онанинг нотариал ёки тиббий муассаса томонидан тасдиқланган аризаси бўйича амалга оширилади.

24. 20-«Отаси ҳақида маълумотни ёзиш учун асос» устунининг:

«а) никоҳ қачон ва қаерда қайд этилган» бандида ота-онанинг никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги гувоҳномасига асосан никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги далолатнома ёзувининг рақами, қайд этилган куни, ой ва йили рақам билан ҳамда ФХДЁ органининг номи тўлиқ ёзилади;

Никоҳ бошқа давлатда қайд этилган бўлса, уни қайд этган органнинг номи ёзилади.

«б) оталикни белгилаш тўғрисида ариза» бандида аризанинг рўйхатга олинган (кирим) тартиб рақами, кун, ой ва йили рақам билан тўлдирилади;

«в) онанинг аризаси» бандида ёлғиз она аризасининг рўйхатга олинган (кирим) рақами, кун, ой, йили ва паспорт маълумотлари рақам билан тўлдирилади.

25. 21-«Ариза билан мурожаат қилган шахснинг Ф.И.О., манзили ва имзоси (алоқадорлиги)» устунда туғилганликни қайд эттириш учун мурожаат этган шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми ва яшаш манзили ариза муаллифининг оғзаки кўрсатмасига асосан тўлиқ, қисқартиришларсиз ёзилади ва ариза муаллифи томонидан имзоланади.

Масалан: Раҳмонов Азиз Рустамович (бобоси), Самарқанд вилояти, Жомбой тумани, С. Раҳимов кўчаси, 77-уй — имзо.

III. Никоҳ тузилганлиги ҳақидаги далолатнома ёзувининг тўлдирилиши

26. 1 — 3-устунларда никоҳланувчиларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжат (паспорт, ҳарбий гувоҳнома) асосида никоҳгача ва никоҳдан кейинги фамилияси, исми, отасининг исми қисқартиришларсиз кўрсатилади.

27. «Никоҳдан кейинги фамилияси» қатори никоҳланувчиларнинг ўз хоҳишларига кўра никоҳга кириш ҳақидаги аризалари асосида тўлдирилади.

28. 5-«Ёши» устунига никоҳланувчиларнинг ёши никоҳ қайд этиладиган кун, ой ва йилга қараб белгиланган ҳолда тўлдирилади.

Агар никоҳ қайд этиладиган ой никоҳланувчиларнинг туғилган ойдан кейин бўлса (туғилган ой билан никоҳ белгиланган ой бир бўлса, кунига қараб белгиланади) уларнинг ёши қайд этиладиган йил билан туғилган йил ўртасидаги фарққа тенг бўлади.

Агар никоҳ қайд этиладиган ой никоҳланувчиларнинг туғилган ойдан олдин бўлса, унда уларнинг ёши никоҳ қайд этиладиган йил билан туғилган йил ўртасидаги фарқдан бир йилга кам бўлади.

Масалан, 2007 йил 8 февралда никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги далолатнома ёзуви қайд этилди. Куёвнинг туғилган санаси 1978 йил 1 январь бўлса, 2007 — 1978 = 29 ёш. Келиннинг туғилган санаси 1986 йил 5 июнь бўлса, 2007 — 1986 — 1 = 20 ёш.

29. 11-«Оилавий аҳволи» устунига «никоҳда бўлмаган», «бева», «тул» ёхуд «ажрашган» сўзларидан бирининг таги чизилади.

30. 12-«Умумий фарзандлар тўғрисида маълумот» устунига никоҳланувчиларнинг умумий фарзанди бўлса, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома асо-

сида фарзандининг фамилияси, исми, туғилган санаси, туғилганлигини қайд этган ФХДЁ органининг номи, қайд этилган санаси, далолатнома ёзувининг рақами ёзилади.

Умумий фарзандлари икки ёки ундан ортик бўлган ҳолларда, улардан фақат бирининг маълумотлари кўрсатилиб, қолганларининг сони ёзилади.

Масалан: 3 та. Каримов Доһиёр — 20 апрель 2005 йил Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек туман ФХДЁ бўлими, 25.04.2005 йил д/ё № 705.

Умумий фарзандлари бўлмаса «йўқ» деб ёзилади.

31. 13-«Доимий яшаш жойи» устунни никоҳланувчи шахсларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари асосида тўлдирилади.

32. 14-«Тақдим этилган ҳужжатлар» устунни никоҳланувчиларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари бўйича тўлдирилади ва уларнинг серияси, рақами, қачон ва ким томонидан берилганлиги кўрсатилади.

33. 15-устун билан никоҳланувчилар таништирилади.

34. 16-«Никоҳга кирувчиларнинг никоҳгача фамилияси ва имзоси» устунда никоҳланувчиларнинг никоҳгача бўлган фамилиялари ёзилади ва никоҳланувчилар томонидан имзоланади.

35. 17-«Гувоҳларнинг фамилияси ва имзоси» устунни никоҳланувчиларнинг истакларига биноан гувоҳлар иштирокида никоҳ қайд этилганда гувоҳларнинг фамилиялари ёзилиб имзоланади.

36. 19-«Белгилар учун» устунда қуйидагилардан бири кўрсатилади: илгари никоҳда бўлган шахснинг аввалги никоҳи бекор қилинганлигини тасдиқловчи ҳужжат;

никоҳдан ажралганлик ҳақидаги гувоҳнома;

суднинг никоҳдан ажратиш ҳақидаги ҳал қилув қарори;

никоҳни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори;

эр (хотин)нинг ўлими ҳақидаги гувоҳнома.

Шунингдек, мазкур устунда никоҳдан ажралганлик ва ўлим ҳақидаги гувоҳномалар қайд этилган сана, далолатнома ёзувининг рақами ва қайси ФХДЁ органида рўйхатга олинганлиги кўрсатилади. Суднинг қонуний кучга кирган қарорининг санаси ва қайси суд томонидан чиқарилганлиги кўрсатилади.

IV. Никоҳдан ажралганлик ҳақидаги далолатнома ёзувининг тўлдирилиши

37. 1 — 3-устунларда никоҳдан ажралиш тўғрисидаги ариза билан муносабат қилган шахсларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар (паспорт, ҳарбий гувоҳнома) асосида фамилияси, исми, ота исмлари қисқартиришларсиз кўрсатилади.

38. «Никоҳдан ажралгандан кейинги фамилияси» қатори эр ёки хотиндан бирининг никоҳгача бўлган фамилиясига қайтиш тўғрисида никоҳдан ажралиш ҳақидаги аризасида кўрсатилиши бўйича тўлдирилади.

Суднинг 1998 йил 1 сентябригача қонуний кучга кирган қарори бўйича никоҳдан ажралишни қайд этиш ҳақида эр-хотиндан бири ФХДЁ бўлимига

мурожаат қилган пайтда ФХДЁ органига келмаган эр ёки хотиннинг «Никоҳдан ажралгандан кейинги фамилияси» қатори тўлдирилмайди.

39. 5-«Ёши» устунига никоҳдан ажралаётганларнинг ёши (никоҳдан ажралганлик қайд этилаётган кун, ой ва йилга қараб) ёзилади.

Агар никоҳдан ажрალიшни қайд этиладиган ой никоҳдан ажралувчиларнинг туғилган ойдан кейин бўлса (туғилган ой билан никоҳдан ажратилиши белгиланган ой бир бўлса, кунга қараб белгиланади), уларнинг ёши қайд этиладиган йил билан туғилган йил ўртасидаги фарққа тенг бўлади.

Агар никоҳдан ажралганлик қайд этиладиган ой никоҳдан ажралувчиларнинг туғилган ойдан олдин бўлса, уларнинг ёши никоҳдан ажрალიш қайд этиладиган йил билан туғилган йил ўртасидаги фарқдан бир йилга кам бўлади.

Масалан: 2006 йил 12 апрелда никоҳдан ажралганлик ҳақидаги далолатнома ёзуви қайд этилди. Эрнинг туғилган вақти 1976 йил 18 февраль бўлса, $2006 - 1976 = 30$ ёш. Хотиннинг туғилган вақти 1982 йил 15 август бўлса, $2006 - 1982 - 1 = 23$ ёш.

40. 11-«Нечанчи никоҳи» устунига никоҳдан ажралувчиларнинг нечанчи никоҳи эканлигига қараб «биринчи», «иккинчи», «учинчи ва ундан ортиқ» сўзларидан бирининг таги чизилади.

41. 12-«Ажратилаётган никоҳ» устунига никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги далолатнома ёзувининг рақами, куни, оyi, йили рақам билан тўлдирилади. Никоҳ қайси ФХДЁ органида ва қаерда қайд этилганлиги тўлиқ ёзилади.

42. 13-«Далолатнома ёзуви учун асос» устунининг:

«а» бандида эр-хотиннинг биргаликда берган аризаси, унинг берилган куни, ой, йили ва кирим рақами ёзилади;

«б» бандида никоҳдан ажратиш тўғрисида қарор чиқарган суднинг тўлиқ номи, қарор чиққан кун, ой, йил ёзилади;

«в» бандида фуқарони бедарак йўқолган ёки муомалага лаёқатсиз деб топган суднинг номи ва фуқаронинг фамилияси, исми ва ота исми, қарор чиққан кун, ой, йили ёзилади;

«г» бандида фуқарони озодликдан маҳрум қилиш тўғрисида ҳукм чиқарган суднинг тўлиқ номи ва фуқаронинг фамилияси, исми, ота исми, ҳукм чиққан кун, ой, йил ёзилади.

43. 14-«18 ёшга тўлмаган умумий болалари сони» устуни рақамларда тўлдирилади. Агар болалари бўлмаса, катакча ичига чизик тортилади ва «йўқ» деб ёзилади.

44. 15-«Ундирилган давлат божи суммаси ва тўланганлиги тўғрисида белги» устунига тўланган давлат божининг суммаси, тўлов қоғозининг (патта) рақами ва тўланган куни, ой, йили кўрсатилади.

45. 16-«Шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар» устуни никоҳдан ажралувчиларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлари (паспорт ёки харбий гувоҳнома) бўйича тўлдирилади.

46. 17-«Ажралувчилар имзоси» устуни ажралувчилар томонидан имзоланади.

V. Ўлим ҳақидаги далолатнома ёзувининг тўлдирилиши

47. 1 — 3-устунларда марҳумнинг фамилияси, исми, отасининг исми қискартиришларсиз ёзилади.

48. 4-«Жинси» устундаги «эркак» ёки «аёл» сўзларидан бирининг таги чизилади.

49. 5-«Миллати» устунни марҳумнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжати бўйича тўлдирилади.

Агар шахсини тасдиқловчи ҳужжати бўлмаса, чизик тортилади. Белгилар учун устунига «паспорт топширилмади» деб ёзиб қўйилади.

50. 7-«Ўлган вақти» устунда ўлим ҳақидаги тиббий гувоҳнома асосида марҳумнинг вафот этган санаси (кун, ой ва йил рақам билан) кўрсатилади.

51. 8-«Ўлган жойи» устунда марҳум вафот этган жой номи тўлиқ ёзилади.

52. 9-«Ўлимнинг сабаби» устунни ўлим ҳақидаги тиббий гувоҳнома асосида тўлдирилади.

53. 10-«Туғилган санаси ва жойи» устунни марҳумнинг туғилган жойи ва санаси шахсини тасдиқловчи ҳужжати ва(ёки) ўлим ҳақидаги тиббий гувоҳнома асосида тўлдирилади. Бу устунда давлат, вилоят, туман, шаҳар, шаҳарча, қишлоқ, овул сўзларининг таги тегишлигига қараб чизилади ва номлари тўлиқ ёзилади.

54. 11-«Яшаган жойи (манзили) ва шахсини тасдиқловчи маълумотлар» устунда вафот этган шахсининг яшаган жойи шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар бўйича кўрсатилади.

Паспорт серияси, рақами, қачон ва ким томонидан берилганлиги кўрсатилади, агар паспорт ФХДЁ органига тақдим этилмаган бўлса, бу банд тўлдирилмасдан, чизик тортилади.

Шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этилмаган ҳолларда ўлим ҳақидаги тиббий гувоҳнома асосида ёзилади.

16 ёшга тўлмай вафот этганларга нисбатан ўлимни қайд этиш унинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномаси асосида амалга оширилади, гувоҳноманинг серияси, рақами ва далолатнома ёзувининг рақами, қачон ва қайси ФХДЁ органи томонидан берилганлиги ёзилади.

«Ёши» катакчаларида марҳумнинг ёшини тўлдиришда марҳумнинг вафот этган оyi туғилган ойдан кейин бўлса, ёш тўлиқ ҳисобланади.

Масалан, вафот этган вақти 2006 йил 23 июль, туғилган вақти 1926 йил 10 май бўлса, ёши 2006 – 1926 = 80 ёш.

Агар марҳумнинг вафот этган оyi туғилган ойдан олдин бўлса, унда марҳумнинг ёши (бир хил ойларида – кун), вафот этган вақти билан туғилган вақтидаги фарқ 1 (бир) йилга кам бўлади.

Масалан, ўлим ҳақидаги далолатнома ёзуви 2006 йил 27 июнда тўлдирилайётган ва марҳумнинг туғилган вақти 1937 йил 29 декабрь бўлса, 2006 – 1937 – 1 = 68 ёш.

Агар туғилган вақти деб, туғилган кун ва оyi кўрсатилмай, тасдиқлов-

чи ҳужжатларда (паспорт, ҳарбий гувоҳнома) фақат йили кўрсатилган бўлса, туғилган вақти бўлиб, шу йилнинг 1 июль куни ҳисобланади.

Агар вафот этган шахснинг туғилган куни, ойи ва йили номаълум бўлса ёки шахси аниқланмаганларнинг ўлимини қайд этишда тиббий муассасанинг ҳулосасида ёши ва туғилган жойи ҳақида маълумотлар бўлмаса 9-устунга «номаълум» деб ёзилади.

«Бир ёшгача вафот этган бола» катакчаларига тирик туғилиб, бир ёшга қадар вафот этган болаларнинг ўлимига қадар неча ой, кун яшагани рақам билан ёзилади.

«Нечанчи боласи» катакчаларида туғилган бола (вафот этган болалари ҳам ҳисобланади, ўлик туғилганлари ҳисобга кирмайди) нечанчи боласи эканлиги рақам билан кўрсатилади.

«Онанинг ёши» катакчаларида ёши рақам билан тўлдирилади.

«Бир ёшгача вафот этган бола», «Нечанчи боласи», «Онанинг ёши» катакчалари 1 ёшгача вафот этган болаларга нисбатан тўлдирилади.

55. 12-«Оилавий аҳволи» устунда «никоҳда бўлмаган», «бева», «тул» ёхуд «ажрашган» сўзларидан бирининг таги чизилади.

56. 13-«Иш жойи (қаерда ва ким бўлиб ишлаган)» устунда вафот этган шахснинг иш жойи ва лавозими ёзилади.

57. 15-«Ўлимни тасдиқловчи ҳужжатлар» устунда ўлим ҳақидаги тиббий гувоҳноманинг рақами, берилган куни, ойи ва йили, ким томонидан (тиббийёт муассасасининг номи) берилганлиги тўлиқ ёзилади.

«а» бандида ўлим ҳақида тиббий гувоҳнома рақами ва берилган санаси рақам билан шифокорнинг фамилияси, исми ва ота исми тўлиқ ёзилади.

Масалан: № 315, 10.02.2007 й., Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани 9-сонли Оилавий поликлиника, шифокор Мирзаева Халима Турсуновна.

«б» бандида фуқарони вафот этган деб эълон қилиш ҳақида қарор чиқарган суднинг номи ёзилади ва санаси кўрсатилади.

Масалан, Тошкент шаҳар фуқаролик ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туманлараро суди, 13.03.2006 й.

58. 16-«Ариза билан мурожаат этган шахснинг Ф.И.О, манзили ёки ўлим ҳақида ариза берган муассасанинг номи ва манзили» устунда мурожаат этган шахснинг фамилияси исми ва отасининг исми (муассасанинг номи), яшаш манзили (жойлашган ери), қариндошлиги (алоқадорлиги) тўлиқ ёзилади.

59. 18-«Қабристонга ва суғурта кассасига топшириш учун маълумотларни олганлиги тўғрисида белги» устуни ўлим ҳақидаги гувоҳномани, қабристон ва суғурта кассасига топшириш учун маълумотномаларни олган шахс томонидан имзоланади.

61. 19-«Белгилар учун» устунига номаълум шахс ва шахси аниқланмаганларнинг ўлими қайд этилганда «мурданинг шахси аниқланмаган», «паспорт» ёки «туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома топширилмади», туғилиб вафот этган ёки 1 ёшгача вафот этган болаларга «ўлим ҳақидаги гувоҳнома берилмаган»лиги ҳақида белги қўйилади.

VI. Яқуний қоидалар

62. Далолатнома ёзувлари тўлдирилгандан сўнг ариза билан мурожаат қилган шахс томонидан ўқиб чиқилади ва имзоланади.

63. Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги билан келишилган.

*Давлат статистика
қўмитаси раиси*

Ғ. ҚУДРАТОВ

2009 йил 22 сентябрь

Соғлиқни сақлаш вазири

А. ИКРАМОВ

2009 йил 22 сентябрь

*Олий ва ўрта махсус
таълим вазири*

А. ПАРПИЕВ

2009 йил 23 сентябрь

Халқ таълими вазири

Ғ. ШОУМАРОВ

2009 йил 23 сентябрь